

Bulletin advokacie online

eFocus

Bulletin advokacie online pro Vás nově přináší odborné příspěvky týkající se aplikace občanského zákoníku a dalších nových právních předpisů v praxi.

Vybíráme pro Vás:

NOZ v praxi: Akreditiv a inkaso

Autor: **prof. JUDr. Karel Marek, CSc.**

Smlouvou o otevření akreditivu se výstavce zavazuje vůči příkazci vystavit na jeho žádost a účet ve prospěch třetí osoby akreditiv a příkazce se zavazuje zaplatit výstavci akreditivu odměnu. Smlouvou o inkasu se obstaravatel inkasa zavazuje obstarat pro příkazce přijetí peněžní částky nebo jiný inkasní úkon od třetí osoby a příkazce se zavazuje zaplatit obstaravateli inkasa odměnu.

Akreditiv, smlouva o otevření akreditivu

Akreditiv (německy Kreditbrief, anglicky letter of credit) se vyvinul z kupecké poukázky. Slouží jako nástroj placení i úvěrování. Jeho starší označení je „úvěrní list“ (francouzsky accréditer = dát úvěr).

V podstatě jde o zvláštní poukázku vystavenou na jednu nebo i několik osob (zejména bank) s příkazem vyplatit doručiteli, popř. jiné osobě, na niž je akreditiv vystaven, peněžité obnos až do výše sumy v akreditivu uvedené nebo poskytnout jiné plnění za stanovených podmínek.

Podstatnou náležitostí smlouvy o otevření akreditivu (dále též smlouva o akreditivu) je určení plnění, které se výstavce zavazuje poskytnout oprávněnému. Většinou půjde o plnění určité peněžité částky.

Z toho důvodu, že akreditiv poskytuje příkazci i oprávněnému vyšší stupeň jistoty, bývá tradičně a běžně používán v mezinárodním obchodu. Postupně se jeho používání rozšiřuje i v tuzemsku, a to jako platebního instrumentu, který může efektivně snížit rizika platební neschopnosti některého z obchodních partnerů.

Podle základního ustanovení tohoto smluvního typu se výstavce smlouvou o otevření akreditivu zavazuje vůči příkazci vystavit na jeho žádost a účet ve prospěch třetí osoby (oprávněného) akreditiv a příkazce se zavazuje zaplatit výstavci akreditivu odměnu.

Písemná forma smlouvy není předepsaná, je však velmi žádoucí a jiná forma bude u těchto smluv výjimečná.

Podstatné náležitosti smlouvy tvoří:

- výstavcův závazek vystavit vůči příkazci na jeho žádost a účet třetí osoby (oprávněného - beneficienta) akreditiv
- příkazcův závazek zaplatit výstavci akreditivu odměnu.

V dnešní situaci, kdy u nás stále existuje platební neschopnost některých subjektů, je důležité, jak vyřešit otázku placení (například v kupní smlouvě, smlouvě o dílo atd.).

U prodávajících (zhotovitelů) bude obava volit převodní způsob placení formou příkazu k úhradě vystaveného kupujícím (objednatelem), budou se obávat pozdní úhrady, popřípadě nedojde-li v mezidobí k zániku povinného subjektu. Pro kupující bude pak riziková volba placení záloh, mj. pro neplnění či možný zánik prodávajících.

Použití akreditivu poskytuje oběma stranám vyšší stupeň jistoty. Proto také byl a je akreditiv běžně používán v zahraničním obchodu. Přitom úplata bance nemusí být relativně vysoká, a to ve vztahu k tomu, jakým ztrátám může zabránit. Výstavce akreditivu oznámí oprávněnému v písemné formě bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy, že v jeho prospěch otvírá akreditiv, a sdělí mu jeho obsah. Akreditiv obsahuje alespoň určení, že se výstavce akreditivu zavazuje zaplatit určitou částku, přijmout směnku nebo se zavazuje k jinému plnění, jakož i akreditivní podmínky s určením, do kdy je má oprávněný splnit, aby mohl požadovat plnění od výstavce akreditivu.

V akreditivní listině tedy bude určeno:

- plnění, ke kterému se výstavce zavazuje (např. placení určité sumy, přijetí směnky);
- akreditivní podmínky s určením, do kdy je má oprávněný splnit, aby mohl požadovat plnění od výstavce akreditivu.

Závazek výstavce akreditivu vůči oprávněnému vzniká vystavením akreditivu. Tento závazek je nezávislý na závazku mezi výstavcem akreditivu a příkazcem i na závazku mezi příkazcem a oprávněným. Písemné oznámení učiní banka vůči oprávněnému buď bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy, anebo, bylo-li to ve smlouvě ujednáno, na příkazcův pokyn.

Není-li úplata za otevření akreditivu smluvena, je příkazce povinen zaplatit výstavci úplatu obvyklou v době uzavření smlouvy. Úplata bude obvykle sjednávána odkazem na sazebník výstavce. Pokud by tomu tak nebylo, nebude se platit podle sazebníku, ale platit se bude úplata obecně obvyklá.

Závazek výstavce z akreditivu je nezávislý na právním vztahu mezi příkazcem a oprávněným. Musíme rozlišovat vztah výstavce a příkazce a závazek banky vůči oprávněnému. Vztah příkazce k oprávněnému bude však často zřejmý ze stanovených podmínek pro oprávněného.

Jakákoliv odvolávka akreditivu na číslo smlouvy, faktury, objednávky apod. je tedy (není-li to mezi stanovenými podmínkami akreditivu) z hlediska akreditivu irelevantní a má pouze informativní charakter. Banky zkoumají pouze splnění akreditivních podmínek a neřídí se např. kupní smlouvou mezi příkazcem a oprávněným. Výstavce akreditivu může pověřit akreditivem i jiného výstavce, aby za něho poskytl plnění. Poskytne-li pověřený výstavce plnění, má právo na náhradu vůči výstavci akreditivu; byl-li akreditiv potvrzen, má toto právo i vůči potvrzujícímu výstavci.

Druhy akreditivů

Akreditiv odvolatelný a neodvolatelný

Nestanoví-li akreditivní listina, že akreditiv je odvolatelný, může výstavce akreditiv změnit nebo zrušit pouze se souhlasem oprávněného a příkazce. Stanoví-li akreditivní listina, že akreditiv je odvolatelný, může jej výstavce ve vztahu k oprávněnému změnit nebo zrušit do doby, než oprávněný splní podmínky stanovené v akreditivní listině. Je-li akreditiv neodvolatelný, nemůže jej výstavce jednostranně měnit nebo rušit. Akreditiv je ze zákona neodvolatelný, což však neznamená, že by vůbec nemohl být odvolán, tj. změněn nebo zrušen. Neodvolatelnost akreditivu znamená jen, že jej výstavce nemůže změnit nebo zrušit bez souhlasu oprávněného a příkazce, a jde-li o akreditiv

potvrzený i dalším výstavcem, tak i bez souhlasu potvrzujícího výstavce. Má-li být akreditiv odvolatelný, musí to akreditivní listina výslovně uvést. Je-li tomu tak, může výstavce akreditiv změnit nebo zrušit za podmínek, že tak učiní písemně a dřív, než oprávněné podmínky určené v akreditivní listině splní. Jestliže neodvolatelný akreditiv je z podnětu výstavce, jež je jím vázán, potvrzen dalším výstavcem, vzniká oprávněnému nárok na plnění vůči tomuto výstavci od doby, kdy oprávněnému potvrzení akreditivu oznámí. Výstavce, který požádal o potvrzení akreditivu, a výstavce, který akreditiv potvrdil, jsou zavázáni vůči oprávněnému společně a nerozdílně.

Pokud došlo k potvrzení akreditivu jiným výstavcem, bude typické plnění výstavcem, který akreditiv potvrdil. Oprávněný však může žádat plnění na kterémkoliv z nich. Ke změně nebo zrušení akreditivu potvrzeného dalším výstavcem se vyžaduje i souhlas potvrzujícího výstavce. Jestliže výstavce, který akreditiv potvrdil, poskytl plnění oprávněnému v souladu s obsahem akreditivu, má nárok na toto plnění vůči výstavci, který o potvrzení akreditivu požádal. Kromě potvrzení akreditivu jiným výstavcem známe i tzv. oznámení akreditivu. Výstavce, který pouze oznamuje oprávněnému, že jiný výstavce pro něho otevřel akreditiv, odpovídá za škodu způsobenou za nesprávnost tohoto oznámení, nevzniká mu však závazek z akreditivu.

Za nesprávnost oznámení lze zejména podle mého soudu považovat neověření pravosti akreditivu obdržného od výstavce nebo nepřesné oznámení (zkomolení) podmínek akreditivu.

Akreditiv dokumentární

Při dokumentárním akreditivu výstavce akreditivu dále čtěte >>> [zde](#).

Na webových stránkách www.bulletin-advokacie.cz naleznete obsah stavovského odborného časopisu Bulletin advokacie, který je držitelem prestižního ocenění Právnícký časopis ČR pro rok 2011 a 2012 a nově také 2014, od letošního roku je taktéž recenzovaným časopisem.

Dále zde naleznete odborné příspěvky exkluzivně určené jen pro tento portál, denně aktuality ze světa práva, české i zahraniční advokacie, legislativy a judikatury.

Bulletin advokacie, Bulletin advokacie online
Česká advokátní komora

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)

- [Koupě nemovitosti v Rakousku: vedlejší náklady v praxi](#)
- [Žaloba v civilním právu procesním](#)
- [Legal Innovation Day 2026: AI v právu v praxi - inspirace, konkrétní řešení i prostor Libra](#)
- [KJT: přijedte do Varů diskutovat o problematice reparace škody a újmy](#)